Lietas arhīva Nr. CA-0192-18/24
ECLI:LV:RAT:2018:0122.C24148814.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2018.gada 22.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Marika Bebriša
tiesnese Lauma Volberga un tiesnesis Juris Freimanis,
ar tiesas sēdes sekretāri Līgu Krumholci,
piedaloties prasītājas /pers. B/ pilnvarotai pārstāvei zvērinātai advokātei Zaigai Krūmiņai un atbildētājas /pers. C/ pilnvarotai pārstāvei zvērinātai advokātei Ditai Bušai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ par ceļa servitūta nodibināšanu ar trešajām personām /pers. D/ un /pers. E/ un /pers. C/ pretprasībā pret /pers. B/ par izdevumu piedziņu un maksājumu noteikšanu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas 2017.gada 9.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1.] /pers. B/ (turpmāk prasītāja) cēlusi Ogres rajona tiesā prasības pieteikumu pret /pers. C/ (turpmāk atbildētāja) par ceļa servitūta nodibināšanu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 894., 1038., 912.-919., 1133., 1140., 1156., 1231., 1235.pantu, lūgusi noteikt sekojošus servitūta nosacījumus:
- Ceļa servitūta tiesības izlietojamas atbildētājas nekustamā īpašuma teritorijā šādā apjomā - ne mazāk kā 4 metri plata brauktuve no /adrese AA/līdz prasītājas nekustamā īpašuma zemes robežai un daļa no asfaltētā iekšpagalma auto stāvlaukuma, nodrošinot iespēju gan vieglajiem pasažieru, gan kravas autotransporta līdzekļiem netraucēti jebkurā laikā piebraukt prasītājas nekustamajam īpašumam, izbraukt no tā, kā arī manevrēt (apgriezties, novietot transporta līdzekli stāvēšanai, preču izkraušanai, pasažieru izlaišanai un uzņemšanai u.tml.) atbilstoši ceļu satiksmes organizācijas normu prasībām; servitūta tiesību izlietošanas laiks nav ierobežots (beztermiņa); servitūta tiesību izlietošana ir bezmaksas; servitūta tiesību izlietotāji ir prasītājas nekustamā īpašuma īpašnieks, lietotāji (nomnieki, īrnieki, patapinājuma ņēmēji), minēto personu darbinieki, klienti (apmeklētāji, viesi, prasītājas nekustamajā īpašumā izvietoto tirdzniecības un pakalpojumu objektu sniegto pakalpojumu saņēmēji), sadarbības partneri (preču piegādātāji, ar objekta uzturēšanu, apsaimniekošanu saistītie dienesti un pakalpojumu sniedzēji u.c.).
- Nostiprināt ceļa servitūta tiesības par labu prasītājas nekustamajam īpašumam zemesgrāmatā- atbildētājas nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā, kā arī piedzīt no atbildētājas prasītājas labā samaksātos tiesas izdevumus.
- Piedzīt no atbildētājas prasītājas labā samaksātos izdevumus sakarā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu.

[2.] Lietā iesniegti atbildētājas paskaidrojumi, kuros viņa norāda uz prasības nepamatotību.

[3.] Lietā apmierināts atbildētājas lūgums par trešo personu /pers. D/ un /pers. E/ pieaicināšanu lietā, jo atbildētājas nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā ir noteikts aizliegums bez šo personu piekrišanas nekustamo īpašumu apgrūtināt ar lietu tiesībām, kā arī reģistrētas abu šo personu lietošanas tiesības, kas attiecināmas arī uz teritoriju, kuru prasītāja lūdz noteikt kā ceļa servitūtu.

[4.] Atbildētāja iesniegusi tiesā pretprasību par izdevumu piedziņu un maksājumu noteikšanu, kurā, gadījumā, ja tiesa nolemtu apmierināt prasību, lūdz no prasītājas piedzīt izdevumus 2 717,71 EUR par nekustamajā īpašumā uzstādīto barjeru, kas ierobežo iekļūšanu īpašumā /adrese A/, un uzstādīto novērošanas sistēmu. Atbildētāja uzskata, ka nodibinot ceļa servitūtu, prasītājai rodas pienākums segt izdevumus un tālab par ceļa servitūta uzturēšanu un apsaimniekošanu prasītājai būtu jāmaksā ikmēneša maksa 289,09 EUR

[5.] **Ar** Ogres rajona tiesas 2017.gada 9.marta **spriedumu prasība apmierināta daļēji, bet pretprasība noraidīta.**
Apmierinot prasību tiesa nosprieda nodibināt braucamā ceļa servitūtu nekustamam īpašumam /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, kā kalpojošam nekustamam īpašumam, par labu valdošajam nekustamam īpašumam /adrese B/ , kadastra numurs /numurs B/, saskaņā ar grafisko pielikumu (lietas 40.lapa), nosakot braucamā ceļa garumu – 50,5 m, platumu 4,0 m, servitūta kopējā platība 202 kv.m.
Tiesa noraidīja prasību daļā par papildus zemes platības noteikšanu stāvlaukumam, lai nodrošinātu transportlīdzekļu netraucētu piebraukšanu, izbraukšanu, manevrēšanu nekustamajā īpašumā /adrese B/, kā arī noraidīja pretprasību par izdevumu piedziņu un maksājumu noteikšanu pilnā apmērā.
Spriedums pamatots ar šādiem motīviem:

[5.1.] Pirmās instances tiesa nodibināja, ka ar lietā iesniegtajiem nodalījumu norakstiem ir pierādīts, ka prasītāja ir īpašniece Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Ogres pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ierakstītajam nekustamajam īpašumam /adrese B/, kas sastāv no zemes gabala 2647 kv.m platībā, uz kura atrodas vienstāva veikala ēka ar mansarda izbūvi, bet atbildētājai pieder Ogres pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/ierakstīts nekustamais īpašums, kas atrodas /adrese A/ un sastāv no zemes gabala 1615 kv.m platībā, uz kura atrodas divstāvu administratīvā ēka. Tāpat tiesa konstatēja, ka atbildētājas īpašumam zemesgrāmatu nodalījumā ierakstīts aizliegums bez trešo personu piekrišanas nekustamo īpašumu jebkādā veidā atsavināt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, kā arī trešo personu labā nostiprinātas nekustamā īpašuma lietojuma tiesības.

[5.2.] Tiesa secināja, ka abi īpašumi robežojas, bet atbildētājas īpašumam nav ierakstīts apgrūtinājums par labu prasītājas īpašumam, tāpēc prasītāja lūdz ar tiesas spriedumu nodibināt par labu viņas īpašumam braucamā ceļa servitūtu.

Atreferējot Civillikuma 1130., 1131., 1231.panta noteikumus, tiesa nodibināja, ka konkrētajā gadījumā servitūts nav nodibināts ne ar likumu, ne līgumu, ne testamentu.

Citējot Civillikuma 1141., 1156. panta prasības, tiesa konstatēja, ka prasītāja ar tiesas spriedumu lūdz nodibināt braucamā ceļa servitūtu par labu viņai piederošajam nekustamajam īpašumam, kas ir reālservitūts, atzīstot to par valdošo nekustamo īpašumu, bet atbildētāja savā pretprasībā lūdz piedzīt par labu viņai izdevumus par atbildētājas īpašumā pie iebraukšanas uzstādīto barjeru un video novērošanas iekārtu un ikmēneša maksājumus par zemes uzturēšanu un apsaimniekošanu, pa kuru tiktu nodibināts ceļa servitūts.

[5.3.] Atreferējot Civillikuma 1135., 1144.panta noteikumus, kā arī tiesību doktrīnā (sk. *G. Višņakova, K. Balodis "Civillikuma komentāri. Lietas. Valdījums. Tiesības uz svešu lietu. 76.lpp., Rīga, Mans īpašums. 1998*) nostiprināto viedokli, tiesa nodibināja, ka ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem prasītāja ir pamatojusi savu prasījumu pēc ceļa servitūta nodibināšanas, apgrūtinot atbildētājas īpašumu, jo kā ir norādījusi prasītājai Ogres novada pašvaldība (lietas 55.lapa), tad objektam /adrese B/ autotransporta piekļuve no /adrese BB/nav paredzēta un vienīgā piekļuve ir no /adrese D/- /adrese AA/ puses, pa asfaltētu brauktuvi caur nekustamo īpašumu /adrese A/, kam šobrīd nav noteikts apgrūtinājums- ceļa servitūta tiesības par labu nekustamajam īpašumam /adrese B/.

[5.3.1.] Tiesa konstatēja, ka ar lietā iesniegto saraksti (lietas 37.- 61.lapa) prasītāja ir pierādījusi to, ka ir meklēti risinājumi ceļa servitūta nodibināšanai ar atbildētāju līgumiskā ceļā, kas nav sekmējušies un prasītājai nav citas iespējas kā vērsties ar prasījumu tiesā.

[5.3.2.] Tāpat tiesa konstatēja, ka pēc būtības, pušu starpā nepastāv strīds par servitūta nodibināšanas nepieciešamību.

No pušu paskaidrojumiem tiesa secināja, ka prasītāja lieto dabā pastāvošo ceļu, kas iet caur atbildētājas īpašumu un fiksēts grafiskajā pielikumā (lietas 40.lapa). Tāpat tiesa konstatēja, ka atbildētāja pati ir piešķirusi prasītājai pultis, kas ļauj pacelt norobežojošo barjeru un izbraukt cauri atbildētājas īpašumam, lai piekļūtu prasītājas īpašumam.

Tiesa nodibināja, ka grafiskajā pielikumā ir iezīmēts servitūta ceļš 202 kv.m platībā, kādu jau faktiski lieto prasītāja, kas arī būtu nodibināms ar tiesas spriedumu kā apgrūtinājums kalpojošajam īpašumam, kura īpašniece ir atbildētāja.

[5.3.3.] Konstatējot, ka atbildētāja nepiedāvāja reāli citus variantus ceļa servitūta nodibināšanai, tiesa atzina, ka prasījums par ceļa servitūta nodibināšanu ir pamatots, jo tas dotu labumu prasītājas nekustamajam īpašumam - iespēju prasītājai piederošo veikalu normāli nodrošināt ar precēm, kuras pieved ar autotransportu. Tāpat tiesa atzina, ka lūgtā ceļa servitūta nodibināšana, nosakot braucamā ceļa garumu – 50,5 m, platumu 4,0 m, servitūta kopējā platība 202 kv.m, attiecībā pret atbildētājas zemes gabala kopējo platību 1615 kv.m ir atzīstama par samērīgu un tādu, kas pārmērīgi neapgrūtina kalpojošo īpašumu.

[5.4.] Papildus tiesa atsaucās uz Civillikuma 1139.pantu, kurā noteikts, ka katram, kam pieder servitūta tiesība, jāizlieto tā taisnprātīgi, saudzējot pietam pēc iespējas cita īpašuma tiesību.

Par nepamatotu un noraidāmu tiesa atzina prasītājas prasījumu par papildus zemes ierādīšanu autotransporta manevru veikšanai un stāvēšanai uz atbildētājas zemes gabala saskaņā ar minēto Civillikuma normu un ievērojot arī to apstākli, ka prasītājas īpašumā esošajā zemes gabalā transportlīdzekļi var veikt manevrus un arī stāvēt.

Tiesai atzina, ka nav pamata uzskatīt, ka prasītāja savas tiesības neizlietos taisnprātīgi. Prasītāja ir vēlējusies vienoties ar atbildētāju, kas nav izdevies.

[5.5.] Attiecībā par pretprasību tiesa atzina, ka tā ir noraidāma, jo Civillikums nenosaka noteikt kalpojošā nekustamā īpašuma īpašniekam kompensāciju par ceļa servitūta nodibināšanu.

Tiesa atzina, ka ceļa servitūta izlietošana nav uzskatāma par atbildētājas tiesību uz īpašumu ierobežošanu, bet rada neērtības konkrētā īpašuma lietošanā, tomēr šīs neērtības nav nesamērīgs atbildētājas tiesību ierobežojums.

Tiesas ieskatā atbildētājas pretprasība neatbilst Civilprocesa likuma 1. panta prasībām, kas nosaka, ka katram ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Citējot Civillikuma 1151.panta noteikumus, konstatējot, ka prasītāja nav noliegusi, ka ar saviem līdzekļiem veiks ceļa remontu un uzturēšanu, tāpēc tiesa atzina par nepamatotu un neatbilstošu minētā likuma panta prasībām atbildētājas prasību prasītājai veikt ikmēneša maksājumus par servitūta uzturēšanu, jo pats servitūta izlietotājs ir gatavs labprātīgi veikt servitūta uzturēšanu.

Par nepamatotu tiesa atzina arī atbildētājas prasījumu par izdevumu piedziņu par barjeras un videonovērošanas iekārtas uzstādīšanu atbildētājas īpašumā, jo ceļa servitūta izlietošanai tās nav nepieciešamas, un ar prasītāju atbildētāja to uzstādīšanu nav saskaņojusi, tā ir bijusi atbildētājas brīva griba.

Tiesas uzskatīja, ka atbildētājas pretprasība ir mēģinājums izmantot tiesu, lai ar tās starpniecību nepamatoti iedzīvotos uz prasītājas rēķina, kas ir

pretrunā ar jau pieminēto Civilprocesa likuma 1. pantu un arī Civillikuma 2391. pantu, kas noteic to, ka nevienam nav tiesības netaisni iedzīvoties otram par ļaunu un uz tā rēķina.

[6.] Par pirmā instances tiesas spriedumu **atbildētāja** (turpmāk tekstā arī apelātore) iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā **pārsūdz spriedumu pilnā apmērā**, norādot šādus apelācijas argumentus.

[6.1.] Apelātore norāda, ka viņas īpašums un valdošais īpašums ir blakus esoši nekustamie īpašumi.

Atbildētājas īpašumu saskaņā ar ierakstiem zemesgrāmatā (lietas lapa 36) veido zemes gabals 1615 kv. m platībā un uz tā esošā divstāvu administratīvā ēka, savukārt valdošo īpašumu (lietas lapa 13) - zemes gabals 2647 kv. m platībā (tātad turpat divas reizes lielāks) un uz tā esošā vienstāva veikala ēka ar mansarda stāva izbūvi.

[6.2.] Apelātore norāda, ka valdošajam īpašumam dabā iespējams piekļūt trīs dažādos veidos no atšķirīgām pusēm:

1) No /adrese BB/ puses (ko apliecina arī valdošā īpašuma adreses piesaiste /adrese BB/). /adrese BB/pēdējos gados ir noteikts gājēju ielas statuss, taču tas neierobežo nekustamo īpašumu īpašnieku un pat piegādātāju tiesības piekļūt šajā teritorijā esošajiem īpašumiem ar autotransportu. Turpmāk šī piekļuves iespēja apzīmēta kā piekļuve no /adrese BB/.

2) No /adrese AA/ puses, šķērsojot pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu /adrese C/, taisnā virzienā gar šī pašvaldības īpašuma malu kopā 25 m garumā, kurā izbūvēts attiecīgs asfaltēts braucamais ceļš (šī piebraukšanas iespēja uzskatāmi redzama, taču nav akcentēta arī pašas Prasītājas sagatavotajā shēmā (lietas lapa 56), kā arī ir ietverta arhitektes I.Staļģes rakstā un grafiskajā attēlojumā (lietas lapas 96-98) un SIA "Topoplāns" sagatavotajā plānā (lietas lapas 148), kā arī zvērinātas tiesu izpildītājas Katrīnas Baltalksnes aktā par faktu fiksēšanu (lietas lapas 149-154)). Turpmāk šī piekļuves iespēja apzīmēta kā piekļuve caur pašvaldības īpašumu.

3) No /adrese AA/puses, šķērsojot atbildētājas īpašumu lokveidā ap tajā esošo ēku, t.sk., šķērsojot atbildētājas īpašumu tā vidusdaļā, kopā 50,5 m garumā. Šī piebraukšanas iespēja redzama arī iepriekš minētajās shēmās un plānos. Turpmāk šī piekļuves iespēja apzīmēta kā piekļuve caur atbildētājas īpašumu.

Apelātore norāda, ka pastāvīgi ir norādījusi uz alternatīvām, bet no sprieduma teksta rodas iespaids, ka alternatīvas ne tikai nav aplūkotas, bet nav arī pastāvējušas un tādējādi pirmās instances tiesa, nodibinot servitūtu, noteikusi piekļuvi caur atbildētājas īpašumu, nesniedzot pienācīgu pamatojumu un neatspoguļojot lietas apstākļu juridisko novērtējumu, un līdz ar to spriedums neatbilst Civilprocesa likuma 189. panta trešās daļas noteikumiem, proti, tas nav likumīgs un pamatots.

[6.3.] Apelātores ieskatā sprieduma nepareizība izpaužas, jo nepareizi konstatēti fakti un nepareizi novērtēti pierādījumi, kas novedis pie nepareiza lietas apstākļu juridiskā novērtējuma un materiālo tiesību normu nepareizas piemērošanas.

Apelātore uzskata, ka nav izpildītas Civilprocesa likuma 193.panta piektās daļas prasības, jo pirmās instances tiesa spriedumā nav analizējusi dažādās piekļuves valdošajam īpašumam iespējas, nav pamatojusi savus secinājumus par nepieciešamu nodibināt spriedumā norādīto servitūtu, kā arī nav analizējusi šī servitūta noteikšanas nepieciešamību vispār.

[6.4.] Apelātore norāda, ka prasības pieteikumā ietvertajā lūgumu tiesai daļā (lietas lapas 8-9) prasītāja bija lūgusi noteikt ceļa servitūtu ne mazāk kā 4 m platumā, kas radis nekritisku atspoguļojumu arī spriedumā. Tomēr no atbildētājas lietā iesniegtajiem pierādījumiem, konkrēti arhitektes Ilzes Staļģes sagatavotā situācijas plāna (lietas lapa 100), redzams, ka vietā, kur prasītājas iecerētais servitūta ceļš met loku gar atbildētājas īpašumā esošo ēku, no šīs ēkas stūra līdz atbildētājas īpašuma robežām ir tikai 3,5 m plats posms. Savukārt SIA "Topoplāns" sagatavotajā topogrāfiskajā plānā ar ceļu izvietojumu un to platumiem (lietas lapa 148) fiksēts, ka "ceļa platums īpašumā /adrese A/ [..] gar divstāvu ēkas dienvidu galu, ir 3,06 m". Abi minētie plāni vienīgie dokumenti lietā, kas sagatavoti ar pietiekamu detalizācijas pakāpi un ietver attiecīgos mērījumus un koordinātas. Tajos fiksētais liecina, ka esošā asfaltētā ceļa platums ir būtiski mazāks par prasītājas prasītajiem un spriedumā norādītajiem 4 m, un šie 4 m vietā, kur ceļš ved gar atbildētājas ēkas stūri, pat pārsniedz atbildētājas īpašuma robežas kopumā.

Minētais apelātores ieskatā apliecina, ka, pirmkārt, prasītāja nav pierādījusi savu prasību un, otrkārt, pirmās instances tiesa nav izdarījusi faktisko apstākļu noskaidrošanu.

Atbildētājas iebildumi atstāti bez ievērības pat tādā apmērā, ka sprieduma, ja tas stātos spēkā, izpildīšanai atbildētājai faktiski būtu jādemontē tai piederošā ēka un jāveic asfaltētā ceļa pārbūve vai paplašināšana, likvidējot zaļo zonu atbildētājas īpašuma ēkas dienvidu galā. Proti, esošais ceļa platums 3,06 m atbildētājai būtu jāpaplašina, turklāt vietā, kur ceļš ved ap atbildētājas ēku, šāds paplašinājums izdarāms tikai uz minētās ēkas rēķina. Šāds spriedums vienozīmīgi ir nesamērīgs un netaisnīgs.

[6.5.] Apelātore norāda, ka pirmās instances tiesa spriedumu pamatojusi ar prasītājas iesniegto grafisko pielikumu, kas, kā jau minēts, ir pretrunā ar pārējiem pierādījumiem lietā par ceļa objektīvo un maksimāli iespējamo platumu, turklāt nav noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Citējot Civilprocesa likuma 110.panta noteikumus, apelātores ieskatā nav šaubu, ka grafiskais pielikums ir iesniegts kā dokuments, līdz ar to uz to ir attiecināmi Ministru kabineta noteikumi Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība". Šo noteikumu 3.sadaļā ir norādīti dokumenta rekvizīti, kas ietekmē tā juridisko spēku, un proti: dokumenta autors; datums; paraksts; adresāts. Neviens no šiem obligātajiem rekvizītiem nav konstatējams uz tiesas izmantotā grafiskā pielikuma, kā rezultātā šis pielikums nav atzīstams par dokumentu.

Atreferējot Civilprocesa likuma 95.panta pirmās daļas noteikumus, sūdzības iesniedzēja uzskata, ka grafiskais pielikums nav dokuments, to nevar izmantot kā rakstveida pierādījumu, un uz tā pamata nevar apmierināt prasību.

[6.6.] Apelātore norāda, ka pirmās instances tiesa pilnībā bez ievērības atstājusi arī atbildētājas lietā iesniegtos pierādījumus par alternatīvām piebraukšanas iespējām, kā arī nav iedziļinājusies pašas prasītājas sagatavotajā grafiskajā shēmā (lietas lapa 56), kas jebkuram vērotājam rada iespēju patstāvīgi konstatēt pastāvošās alternatīvas. Visi sprieduma motīvu daļā minētie rakstveida pierādījumi ietver tikai prasītājas pozīciju pamatojošo viedokli, tādējādi apelātores ieskatā tiesa ir apzināti izvēlējusies, kurus pierādījumus spriedumā analizēt un kurus ne. Spriedumā nav atrodams veids, kādā tiesa nonākusi pie secinājuma, ka servitūts nodibināms uz atbildētājai piederošo īpašumu, koncentrējot uzmanību tikai uz pušu starpā veikto saraksti un it kā atbildētājas pienākumu norādīt citus variantus servitūta nodibināšanai, tādējādi nepamatoti pārliekot pierādīšanas pienākumu šajā lietā no prasītājas uz atbildētāju.

[6.7.] Apelātore uzsver, ka veic atsevišķu analīzi alternatīvās piekļūšanas iespējām, kas, viņas ieskatā, pirmās instances tiesai bija jāveic spriedumā,

un kas pēc pienācīga juridiskā novērtējuma sniegšanas radītu pamatu tiesai nonākt pie atšķirīga sprieduma taisīšanas.

[6.7.1.] Saistībā ar piekļuvi no /adrese BB/, apelātore norāda, ka piekļuve no /adrese BB/, ja vien prasītāja to izmantotu, nodrošinātu tik pat viegli izmantojamu piekļūšanas iespēju valdošajam īpašumam.

Norādot, ka mehānisko transportlīdzekļu kustību /adrese BB/kā gājēju izmantošanai pārbūvētā ielā ierobežo ceļa zīme Nr.302 "Braukt aizliegts", apelātore atsaukusies uz Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 279 "Ceļu satiksmes noteikumi" 262.punktā noteikto. Minētais apelātores ieskatā nozīmē, ka prasītāja ir tiesīga izmantot /adrese BB/piekļūšanai savam nekustamajam īpašumam, kā arī šāda piekļuve ir atļauta uz valdošo īpašumu braucošajam komerctransportam preču nogādāšanai.

Apelātore norāda, ka atbildētāja jau savos paskaidrojumos par prasību (lietas lapa 74) norādīja, ka pa /adrese BB/ik dienas pārvietojas dažādi transportlīdzekļi - apsardzes, inkasācijas, preču piegādes automašīnas u.c. /adrese BB/ ir viena no centrālajām Ogres pilsētas ielām, kur pieejami dažādi pakalpojumi, tirdzniecības un ēdināšanas vietas, kam ikdienā ir jāspēj un kas arī spēj izmantot /adrese BB/ piekļūšanai pie attiecīgajiem nekustamajiem īpašumiem. Piemēram, Brīvības ielā 44 atrodas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Ogres nodaļa un Valsts zemes dienesta Rīgas reģionālās nodaļas Ogres birojs, savukārt Brīvības ielā 48 atrodas Lauku atbalsta dienesta Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde, kurp attiecīgi ar transportlīdzekļiem dodas un automašīnas pie šīm ēkām novieto stāvēšanai gan minēto iestāžu darbinieki, gan pakalpojumu sniedzēji, kā arī taksometri. Neapšaubāmi iestādēm ir jānodrošina piekļuves iespēja pie šiem īpašumiem neraugoties uz /adrese BB/ kā gājēju ielas statusu, un, kā jau minēts, gājēju ielas statuss pats par sevi šo piekļuvi neierobežo. Šajā aspektā arī prasītājas stāvoklis nav ne sliktāks, ne priviliģētāks.

Prasītāja lielu nozīmi savos procesuālajos dokumentos ir piešķīrusi apstāklim, ka no /adrese BB/ puses valdošajā īpašumā nav izbūvēts automašīnu stāvlaukums vai iebraucamais ceļš, kas ved līdz valdošajā īpašumā izbūvētajai ēkai. Apelātore uzskata, ka šie iebildumi ir atstājami bez ievērības un tiem nav piešķirama juridiska nozīme lietā, jo pati prasītāja, īstenojot Civillikuma 927. pantā nostiprinātās pilnīgas varas tiesības par savu īpašumu, jebkurā laikā var veikt attiecīgus sava īpašuma uzlabojumus, gan izbūvējot tajā auto stāvvietu, gan nepieciešamos piebraucamos ceļus, jo prasītājas īpašums aptver turpat divas reizes lielāku teritoriju kā atbildētājas īpašums, un tādēļ prasītājai ir plašas iespējas minēto uzlabojumu plānošanā un izbūvē.

[6.7.2.] Saistībā ar piekļuvi caur pašvaldības īpašumu, apelātore norāda, ka atbildētājas tiesības uz īpašumu ir pamattiesības, kas cita starpā nostiprinātas Latvijas Republikas Satversmes 105. pantā. Savukārt publisko tiesību juridiskās personas saskaņā ar vispārīgo principu nav pamattiesību subjekti. Piemēram, pašvaldībām nepiemīt Satversmes 105. pantā noteiktās pamattiesības (*Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs, zin.vad. prot. R.Balodis, Latvijas Vēstnesis 2011., Rīga, 467.lpp.*). Minētais apelātores ieskatā nozīmē, ka piekļuve valdošajam īpašumam caur pašvaldības īpašumu ir taisnprātīgāks un saudzīgāks risinājums ne tikai tāpēc, ka šādā gadījumā nepieciešamais servitūta ceļš ir nodibināms uz pusi īsāks, bet arī tāpēc, ka nekustamā īpašuma /adrese C/, īpašniecei pašvaldībai ar servitūta nodibināšanu netiks veikts tās pamattiesību ierobežojums, un pašvaldībai kopumā ir jānodrošina tās īpašumu izmantošana sabiedrības, t.sk., prasītājas, interesēs.

Arī šīs piekļuves izmantošana prasītājai ir tikpat viegli izdarāma, jo ietver sevī braukšanu gar atbildētājas īpašuma robežu pa pašvaldībai piederošu ielu (/adrese AA/) bez jebkādiem ierobežojumiem un nogriešanos no tās uz pašvaldībai piederoša nekustamā īpašuma, šķērsojot to 25 m garumā taisnā virzienā pa šī īpašuma malu un jau ierīkotu braucamo ceļu. Zvērinātas tiesu izpildītājas Katrīnas Baltalksnes aktam par fakta fiksēšanu pievienotajā fotoattēlā Nr. 6 (lietas lapa 152) izriet /adrese AA/ posms, pa kuru prasītājai būtu jābrauc, un fotoattēlā Nr.5 redzams starp ēkām izbūvētais 25 m garais ceļš, kas ved tieši pie valdošā īpašuma (no tā puses izdarīts fotouzņēmums). Šajos fotoattēlos redzamas šobrīd uzstādītās ceļa zīmes Nr.302 "Braukt aizliegts", kas, kā jau minēts šīs sūdzības 3.1. punktā, pašas par sevi neierobežo piekļūšanu pie sava īpašuma, kas atrodas attiecīgajā teritorijā, vai preču piegādi.

Jebkurā gadījumā apelātores ieskatā ceļa zīmju esamība vai neesamība attiecīgajās teritorijās nevar ietekmēt izvēles par labu vienam vai otram piebraukšanas ceļam izdarīšanu, jo arī atbildētāja ir tiesīga veikt attiecīgos saskaņojumus ar valsts un pašvaldību iestādēm un uzstādīt savā īpašumā šobrīd tur neesošas ceļa zīmes.

[6.8.] Saistībā ar servitūta nodibināšanas pamatu, apelātore norāda, ka servitūta nodibināšana kopumā pieļaujama tikai gadījumos, kad īpašumam nepastāv citu piebraukšanas iespēju, nevis šīs citas piebraukšanas iespējas ir prasītājas izmantošanai subjektīvi mazāk imponējošas.

Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojuma "Par tiesu praksi lietās, kas izriet no servitūtu tiesībām" (kas apstiprināts ar Senāta Civillietu departamenta tiesnešu un Civillietu tiesu palātas tiesnešu kopsēdes 2006. gada 22. decembra lēmumu) secinājumu 15. punktā norādīts, ka "Servitūta nodibināšanas prasība noraidāma, ja nav konstatēta valdošā nekustamā īpašuma nepieciešamība servitūtu nodibināt. Nav nepieciešams nodibināt braucamā ceļa servitūtu, ja pastāv iespēja valdošajā nekustamajā īpašumā iebraukt pa citu ceļu." Savukārt šī apkopojuma 16. punktā norādīts, ka Civillikumā lietotie jēdzieni "labums servitūta izlietotajam" un "taisnprātība, saudzot kalpojošo nekustamo īpašumu" ir vērtējami objektīvi, nesaistot tos ar subjektīvām personu interesēm.

Tālab apelātores ieskatā tiesai, izvērtējot prasības pamatotību šajā lietā, jāvērtē samērīgums starp atbildētājas un trešo personu tiesību ierobežojumu no vienas puses, un prasītājas vēlmi pēc iespējas ērtākā veidā piekļūt valdošajam īpašumam, ja šāda piekļūšana pat vienlīdz ērti iespējama citos veidos. Turklāt likums neuzliek par pienākumu vērtēt ērtumu, bet gan tikai piekļūšanas iespēju pēc būtības.

Atsaucoties uz Satversmes tiesas spriedumos paustajām atziņām saistībā ar īpašuma tiesību ierobežojumu (sk. *Satversmes tiesas 2008. gada 12. novembra spriedumu lietā Nr. 2008-05-03 8. punktu, Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa spriedumu lietā Nr. 2006-38-03 12. punktu*), kā arī tiesību doktrīnā (*Latvijas Republikas Satversmes komentāri; Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs, zin.vad. prof. R.Balodis, Latvijas Vēstnesis 2011., Rīga, 470.lpp., Cilvēktiesības pasaulē un Latvijā. Ziemele I. Rīga: Izglītības soļi, 2000., 283.ipp.*) noteikto, apelātores ieskatā pirmās instances tiesa spriedumā nav sniegusi novērtējumu ne piebraukšanas iespējām pa citiem ceļiem, ne prasītājas rīcības atbilstībai taisnprātībai un atbildētājas īpašuma saudzēšanai, ne šāda ierobežojuma atbilstību tiesiskas valsts principiem.

Apelātores ieskatā spriedumā tiesa nekritiski pievienojusies Ogres novada pašvaldības vēstulē sniegtajam skaidrojumam, ka vienīgā piekļuve valdošajam īpašumam ir no /adrese AA/puses, turklāt tieši caur atbildētājas īpašumu.

Apelātorei nav zināms, kādēļ Ogres novada pašvaldība sniegusi šādu maldinoša satura atbildi prasītājai, taču ir jāņem vērā, ka minētā vēstule pirmās instances tiesai bija jāvērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97. panta noteikumiem, t.sk., kopsakarā ar citiem pierādījumiem lietā, kas šajā gadījumā nav veikts. Tāpat, vērtējot Ogres novada pašvaldības vēstules saturu, apelātores ieskatā jāņem vērā, ka tā ir lietas iznākumā ieinteresētā personā, jo, kā jau minēts, piekļuve caur pašvaldības īpašumu ir viena no alternatīvām piebraukšanai pie prasītājas nekustamā īpašuma.

[6.9.] Saistībā ar pretprasības pamatotību prasības apmierināšanas gadījumā, apelātore norāda, ka gadījumā, ja, arī skatot lietu apelācijas instancē, tiesa nonāk pie secinājuma, ka servitūts atbildētājas īpašumam kā kalpojošajam īpašumam ir nodibināms (visticamāk tomēr attiecīgi samazinot šāda servitūta platumu vismaz līdz 3,06 m), ir pamats apmierināt arī atbildētājas celto pretprasību par izdevumu piedziņu un apsaimniekošanas un uzturēšanas maksas noteikšanu.

[6.9.1.] Atbildētāja savā īpašumā ir uzstādījusi paceļamo barjeru, kas ierobežo trešo personu iespējas iekļūt atbildētājas īpašumā ar autotransportu, kā arī novērošanas sistēmu, lai fiksētu atbildētājas īpašumā notiekošo, t.sk., tajā iebraucošo autotransportu (turpmāk kopā - Iekārtas). Atbildētājas īpašuma aprīkošana ar iekārtām cita starpā sniedz drošības garantijas arī prasītājai, jo tas nozīmē, ka caur atbildētājas īpašumu nenotiks neatļauta piekļūšana arī valdošajam īpašumam, un iespējamie noziedzīgie nodarījumi (piemēram, huligāniski akti, mantas bojāšana u.tml.) ar augstāku iespējamību tiks atklāti un/vai novērsti.

Apelātore atzīmē, ka prasītājai kopā ar attiecīgu līguma projektu par to lietošanu ir nodotas barjeru atslēdzošās elektroniskās pultis, taču prasītāja nav noslēgusi šo līgumu, nav atlīdzinājusi izdevumus par pulšu iegādi un nekādā veidā nepiedalās atbildētājas izdevumu segšanā.

Tāpat atbildētāja nodrošina sava īpašuma (visas tā teritorijas) apsaimniekošanu un kopšanu. Atbildētājas īpašuma lietošana ir nesaraujami saistīta ar tā piebraucamā ceļa lietošanu, kura atrašanās vietā prasītāja lūdz tiesu noteikt servitūta ceļu. Tātad prasības apmierināšanas gadījumā prasītāja nebūs vienīgā, kas šo piebraucamo ceļu lieto - to ne mazākā apmērā kā iepriekš turpinās lietot pati atbildētāja un personas, kurai tā piešķīrusi īpašuma lietošanas tiesības. Šāda situācija nošķirama no klasiska servitūta ceļa noteikšanas gadījuma, kad šādu ceļu izmanto tikai valdošā nekustamā īpašuma vajadzībām, un kamdēļ šāda ceļa uzturēšanas izdevumi faktiski atkarīgi tikai no servitūta izlietotāja ieskatiem. Dotajā gadījumā prasītāja vēlas ar līdzvērtīgām tiesībām piedalīties tādas lietas lietošanā, kuru jau veic pati atbildētāja, baudot visus tos labumus, ko šāda lietošana un atbildētājas ieviestais lietošanas veids nodrošinātā kvalitāte sniedz, taču nevēloties piedalīties attiecīgo izmaksu segšanā. Tieši prasītājas šāda rīcība ir pretēja Civillikuma 1. panta noteikumiem, uz kura pārkāpumu atbildētājas darbībā bez izvērstiem motīviem atsaukusies pirmās instances tiesa.

[6.9.2.] Atbildētājas īpašumu lielā tā daļā veido asfaltēts stāvlaukums, kura daļa iestiepjas arī valdošajā īpašumā, un kas pirmreizēji izbūvēts pirms denacionalizācijas periodā. Kā prasītāja ir lūgusi savā prasībā, viņa faktiski vēlas izmantot šo laukumu ievērojamā apjomā, lai radītu iespēju "gan vieglajiem pasažieru, gan kravas autotransporta līdzekļiem netraucēti jebkurā laikā piebraukt prasītājas nekustamajam īpašumam, izbraukt no tā, kā arī manevrēt (apgriezties, novietot transporta līdzekli stāvēšanai, preču izkraušanai, pasažieru izlaišanai un uzņemšanai u.tml.)".

Lai arī prasība šādā apmērā nav apmierināta, ir viennozīmīgi saprotams, ka, nodibinot servitūta ceļu, notiks atbildētājas īpašuma izmantošana prasītājas aprakstītajā veidā, jo objektīvi, iebraucot pa prasītājas izvēlēto trajektoriju pie viņas īpašuma, transportlīdzekļiem nebūs iespējams apgriezties uz valdošā īpašuma teritorijas, kuras asfaltētās daļas apmērs prasītājai piederošās ēkas aizmugurējā daļā ir nepietiekams, vai izvietoties stāvēšanai. Līdz brīdim, kamēr prasītāja nepaplašinās braucamās daļas apmēru uz valdošajā īpašumā esošās zaļās zonas rēķina, izbūvējot sev attiecīgu brauktuvi un/vai stāvvietas, šim nolūkam tiks izmantots atbildētājas nekustamais īpašums.

Apelātores ieskatā nav pamata uzskatīt, ka prasītāja veiks šādus ieguldījumus. Rezultātā arī šādā veidā, atbildētājas ieskatā, cita starpā izpaužas sprieduma nepareizība un nepamatotais atbildētājas tiesību ierobežojums - pirmās instances tiesa nav iedziļinājusies un ar nepieciešamo rūpību noskaidrojusi, kā prasības apmierināšanas spriedumā noteiktajā apmērā gadījumā izpaudīsies atbildētājas īpašuma tiesību ierobežojums. Vienlaikus minētais ir par pamatu atbildētājai prasīt vismaz pusi tās izdevumu atbildētājas īpašuma apsaimniekošanā un kopšanā atlīdzināšanā.

Šos izdevumus veido sētnieka algošana, zaļo atkritumu vākšana un izvešana, sniega tīrīšana, Iekārtu darbības uzturēšana u.c. (turpmāk ~ apsaimniekošanas izdevumi). Papildus apelātores ieskatā jāņem vērā, ka atbildētājas īpašumā esošā ēka ir administratīvā ēka, kurā atrodas nomas platības. Gan nomnieks un tā pārstāvji un darbinieki, gan lietā pieaicinātās trešās personas kopā veido atbildētājas īpašuma faktisko ikdienas lietotāju loku, kas izmanto atbildētājas īpašuma vidusdaļā izveidoto asfaltēto laukumu savu automašīnu novietošanai un manevrēšanai

Gadījumā, ja arī prasītāja izmantos atbildētājas īpašumu tiem mērķiem, kādus jau deklarējusi savā prasībā (un lai gan ar spriedumu šādā daļā prasība ir formāli noraidīta, nav iespējams izvairīties no tā, ka prasītāja šādi tomēr rīkosies), tas ievērojami apgrūtinās atbildētājas īpašuma lietošanu kopumā un samazinās personu skaitu, kas vienlaicīgi varēs ierasties atbildētājas īpašumā ar transportlīdzekļiem. Šādas atbildētājas īpašuma tiesību ierobežojums ir nesamērīgs.

[6.9.3.] Apelātore norāda, ka pretprasība ir pamatota ar Civillikuma 1151. pantu un 1133.pantu, bet minētās normas apstrīdētajā nolēmumā piemērotas nepareizi.

Apelātores ieskatā Civillikuma 1133. pantā norādītās blakus tiesības izceļas kopā ar galveno un kopā ar to arī izbeidzas. Šajā lietā tiek skarts jautājums par servitūta blakus tiesību, bez kuras nav iespējams izlietot galveno tiesību, un šī blakus tiesības attiecas uz barjeras un drošības sistēmas uzstādīšanu, lietošanu, uzturēšanu un remontu. Atbildētāja iesniedza pierādījumus, kas apstiprina iebraucamā ceļa uzturēšanas un uzlabošanas izdevumus, kurus tiesa spriedumā vispār nav vērtējusi. Tiesa nepamatoti atzinusi pretprasības summu par kompensāciju par ceļa servitūta nodibināšanu, norādot, ka pretprasība neatbilst Civilprocesa likuma 1. panta prasībām, vienlaikus nesniedzot nekādus motīvus šādam Sprieduma secinājumam.

Kā jau minēts, prasītāja jau šobrīd, izmantojot faktiski ar viltu saņemtās barjeras atvēršanas pultis, izmanto atbildētājas īpašumu, taču nepiedalās apsaimniekošanas izdevumu segšanā.

Pirmās instances tiesa nekritiski pievienojusies prasītājas apgalvojumiem, ka prasītāja "par saviem līdzekļiem veiks ceļa remontu un uzturēšanu", ko neapstiprina nekādi pierādījumi lietā (šāda piedalīšanās līdz šim nav notikusi), kā arī faktiski nodevusi atbildētājas īpašumu vienpersoniski prasītājas rīcībā, atstājot tikai pēc prasītājas ieskatiem noteikt to, kādam jābūt servitūta ceļam un kā tas jāuztur, *de facto* atstumjot atbildētāju pašai no sava īpašuma lietošanas.

Tiesa nepamatoti konstatējusi, ka prasītājai nav jāpiedalās tādu izdevumu segšanā, kas servitūta izlietošanai tiešā veidā nav nepieciešami un, vadoties no spriedumā ietvertās loģikas, būtu vērtējami kā greznumlietas. Šāda pieeja vērtējama kā nepareiza, jo prasītāja kā servitūta izlietotāja iestājas jau konkrētos pastāvošos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos, tādēļ tai jāpieņem šie apstākļi un jāizlieto servitūts ar pēc iespējas mazāko traucējumu atbildētājai un pakļaujoties jau iedibinātajai īpašuma lietošanas kārtībai.

Prasītājas apgalvojumi, ka viņa par saviem līdzekļiem veiks ceļa remontu un uzturēšanu nevar tikt izmantots kā pierādījums pretprasības noraidīšanai, jo nav iesniegti nekādi pierādījumi, kas liecinātu, ka prasītāja ir organizējusi šādu saistību izpildi, un šādi apgalvojumi bez rakstiski noformētas vienošanās vai ar tiesas spriedumu uzlikta pienākuma prasītājai nav saistoši, savukārt atbildētājai nav juridiska pamata pieprasīt to izpildi, kā rezultātā tiesiskās attiecības netiek atrisinātas, un ir paredzami jauni tiesvedības procesi. Arī šajā ziņā Spriedums atzīstams par nepamatotu un prettiesisku.

[6.9.4.] No Civilprocesa likuma 1. panta izriet, ka jebkurai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Atbildētāja izmantoja savas tiesības, iesniedzot pretprasību, norādot gan prasības priekšmetu (Prasītājai izvirzītais tiesiskais prasījums, kura likumību un pamatotību pārbauda tiesa, izskatot prasību pēc būtības), gan prasības pamatu (apstākļus (juridiskie fakti), ar kuriem Atbildētāja pamato savu prasījumu). Atbildētājas tiesības uz taisnīgu tiesu iekļauj sevī tiesības uz strīdus attiecību risinājumu ar tiesas nolēmumu. Ar apstrīdēto Sprieduma strīdīgās tiesiskās attiecības, kas norādītas pretprasībā, nav atrisinātas.

Nodibinot servitūtu atbildētājas īpašumam kā kalpojošajam īpašumam, vienlaikus nosakāms pienākums prasītājai piedalīties servitūta ceļa uzturēšanā tādā apmērā un kārtībā, kā norādīts atbildētājas pretprasībā. Pastāvot strīdam par attiecīgu izdevumu pozīcijām, tās vērtējamas, skatot lietu

pēc būtības, taču ne kategoriskā veidā noraidot pretprasību par apsaimniekošanas izdevumu maksājumu noteikšanu to kopumā.

[6.10.] Saistībā ar trešo personu tiesībām, apelātore norāda, lietā pieaicinātās trešās personas ir personas, kurām zemesgrāmatā nostiprinātas atbildētājas īpašuma lietojuma tiesības līdz ieguvēju mūža galam. Šīs tiesības, kā arī aizliegumi bez trešo personu piekrišanas atbildētājas īpašumu atsavināt un apgrūtināt ar lietu tiesībām noteikti uz 2013. gada 18. jūlija aizdevuma līguma pamata. Minētais parāda, ka lai arī šīm personām nav zemesgrāmatā nostiprinātu hipotēku, tās cita starpā ir arī atbildētājas kreditori. Tātad spriedums skar trešās personas ne tikai kā atbildētājas īpašuma lietotājus, ierobežojot to lietošanas tiesības par labu prasītājai, bet arī kā atbildētājas kreditorus, kurus tiešā veidā ietekmēs atbildētājas īpašuma vērtības izmaiņas, kas neizbēgami sekos pēc apgrūtinājuma (servitūta) nostiprināšanas zemesgrāmatā. Prasītāja nav pierādījusi, ka servitūta nostiprināšana neietekmēs atbildētājas nekustamā īpašuma vērtību.

Spriedumā nav sniegts vērtējums trešo personu iebildumiem un to pirmtiesību uz atbildētājai piederošās zemes lietošanu aizskārumu. Tā kā šo personu tiesības iegūtas labticīgi, nezinot par prasītājas vēlmi pieprasīt ceļa servitūtu, pirmās instances tiesai lietas taisnīgai izšķiršanai bija jāpiemēro Civillikuma 5. pants, proti, jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem, izsverot trešo personu subjektīvo tiesību izmantošanu attiecībā uz prasītāju, atzīstot, ka to pretējās intereses saskaņā ar likuma mērķi un konkrētas lietas apstākļiem atzīstamas par svarīgākām.

[6.11.] Atsaucoties uz tiesību doktrīnā (sk. *Jurista vārds, 03.12.2002, nr.24*) noteikto, apelātores apgalvo, ka prasītāja līdz brīdim, kad atbildētāja kļuva par atbildētājas īpašuma īpašnieci, nav veikusi nekādas darbības, lai nodibinātu ceļa servitūtu. Līdz ar to secināms, ka atbildētājas īpašuma tiesības, kuru ietvaros viņai ir tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu, un trešo personu tiesības īpašumu brīvi lietot, ir svarīgākas salīdzinājumā ar prasītājas novēloti un tikai savu personisko ambīciju apmierināšanai pieprasītām servitūta tiesībām, it sevišķi ņemot vērā, ka prasītājai ir iespējas valdošajam īpašumam piekļūt arī citos veidos.

Turklāt, ja šāds servitūts būtu bijis nodibināts pirms atbildētājas īpašuma iegādes, atbildētājai būtu bijusi iespēja iegādāties to par ievērojami zemāku cenu.

Atbildētāja īpašumu ir nopirkusi atklātā izsolē, kuras sākuma cena noteikta vadoties no tolaik atbilstoši ierakstiem zemesgrāmatā aprēķinātās faktiski un brīvi lietojamās zemes platības. Servitūta nodibināšana prasītājas norādītajā vietā nepārprotami samazinās atbildētājai brīvi lietojamo zemes platību, samazinot arī atbildētājas īpašuma vērtību.

[7.] Apelācijas instances tiesā **saņemti trešo personu rakstveida paskaidrojumi**, kuros norādīts, ka prasība uzskatāma par nepamatotu, savukārt apelācijas sūdzību par pamatotu un apmierināmu.

[8.] Uz apelācijas instances tiesas sēdi bija ieradušās prasītājas un atbildētājas pilnvarotās pārstāves. Trešās personas uz tiesas sēdi nav ieradušās, bet lietā saņemts lūgums izskatīt lietu bez trešo personu klātbūtnes.

Konstatējot, ka lietas dalībnieki aicināti uz tiesas sēdi atbilstoši Civilprocesa likuma prasībām un Civilprocesa likuma 209.pantā paredzētie nosacījumi, kas uzliek tiesai par pienākumu atlikt lietas izskatīšanu, nepastāv, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par iespējamu izskatīt lietu trešā personu prombūtnē.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotā pārstāve prasību neatzina, bet apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā noradītajiem pamatiem, savukārt pretprasību lūdza apmierināt gadījumā, ja tiek apmierināta prasība, bet gadījumā, ja prasība tiek noraidīta, lūdz atstāt pretprasību bez izskatīšanas.

Prasītājas pilnvarotā pārstāve prasību uzturēja, savukārt pretprasību un apelācijas sūdzību neatzina un lūdza tās noraidīt.

Motīvu daļa:

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un iepazinusies ar lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir noraidāma, bet pretprasība - atstājama bez izskatīšanas, šādu apsvērumu dēļ.

[9.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

No apelācijas sūdzības izriet, ka atbildētāja ir pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā, līdz ar to prasība un pretprasība tiek skatītas pēc būtības pilnā apmērā, atbilstoši apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem.

[10.] Pirmās instances tiesa spriedumā nodibinājusi, ka ar lietā iesniegtajiem nodalījumu norakstiem ir pierādīts, ka prasītāja ir īpašniece Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Ogres pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ierakstītajam nekustamajam īpašumam /adrese B/, kas sastāv no zemes gabala 2647 kv.m platībā, uz kura atrodas vienstāva veikala ēka ar mansarda izbūvi, bet atbildētājai pieder Ogres pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/ierakstīts nekustamais īpašums, kas atrodas /adrese A/ un sastāv no zemes gabala 1615 kv.m platībā, uz kura atrodas divstāvu administratīvā ēka. Par minētajiem faktiem apelācijas instances tiesā nav strīdu.

[11.] Tāpat pirmās instances tiesas spriedumā, apmierinot prasību, nodibinājusi braucamā ceļa servitūtu nekustamam īpašumam /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, kā kalpojošam nekustamam īpašumam, par labu valdošajam nekustamam īpašumam /adrese B/ , kadastra numurs /numurs B/, saskaņā ar grafisko pielikumu (lietas 40.lapa), nosakot braucamā ceļa garumu – 50,5 m, platumu 4,0 m, servitūta kopējā platība 202 kv.m.

Minētajam iebilst atbildētāja, norādot, ka pirmās instances tiesas spriedumā nav apsvērti servitūta prasības apmierināšanai būtiski apsvērumi, proti - servitūta nepieciešamība un iespēja piekļūt prasītājas īpašumam pa citu ceļu.

Izspriežot šo strīdu Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā judikatūrā – Augstākās tiesas sagatavotajā tiesu prakses vispārinājumā "Par tiesu praksi lietās, kas izriet no servitūtu tiesībām" (2006.gads) izteiktās atziņas.

Vispārinājuma secinājumu daļā (p.6) atzīts, ka servitūts nodibināms ar tiesas spriedumu, ja konstatēta nepieciešamība nodrošināt valdošo nekustamo īpašumu ar labumu ne tikai nejauši vai uz kādu laiku, bet ar savām patstāvīgām īpašībām, kas nepieciešamas valdošajam nekustamajam īpašuma, lai tas varētu normāli funkcionēt (Civillikuma 1135.pants). Servitūts nosakāms pēc iespējas saudzīgi attiecībā uz kalpojošo īpašumu. Tāpat secinājumu daļas p.15 atzīts, ka servitūta nodibināšanas prasība noraidāma, ja nav konstatēta valdošā nekustamā īpašuma nepieciešamība servitūtu nodibināt.

[11.1.] Lietā konstatējams, ka pirmās instances tiesa spriedumu par šāda servitūta nepieciešamību balstījusi uz prasītājas iesniegto Ogres novada pašvaldības (lietas 55.lapa) vēstuli, kurā norādīts, ka objektam /adrese B/ autotransporta piekļuve no Brīvības ielas nav paredzēta un vienīgā piekļuve ir no /adrese D/ - /adrese AA/ puses, pa asfaltētu brauktuvi caur nekustamo īpašumu /adrese A/, kam šobrīd nav noteikts apgrūtinājums - ceļa servitūta tiesības par labu nekustamajam īpašumam /adrese B/.

Arī apelācijas instances tiesā prasītāja iesniegusi Centrālās administrācijas "Ogres novada pašvaldība" izpilddirektora vietnieka parakstītu 04.10.2017. izziņu, kurā norādīts, ka situācija nav mainījusies un vienīgā piebraukšanas iespēja prasītājas īpašumam ir tikai no /adrese D// /adrese AA/ puses – pa asfaltēto nobrauktuvi caur nekustamo īpašumu /adrese A/ zemes kadastra nr./numurs A/, kas ir atbildētājas īpašums.

[11.2.] Atbildētājas apelācijas sūdzībā pausts uzskats, ka atbildētājas īpašums nav vienīgā piekļuve prasītājas nekustamajam īpašumam, kā iesniegti jauni pierādījumi apgalvojumam, ka pastāv arī citas servitūta noteikšanas iespējas.

Lietā konstatējams, ka 2017.gada 25.septembrī atbildētāja vērusies Ogres novada pašvaldībā ar lūgumu sniegt informāciju par to vai iespējams īstenot piekļuvi prasītājas īpašumam izmantojot pašvaldības nekustamo īpašumu /adrese C/, taisnā virzienā šķērsojot pašvaldības īpašuma malu, kurā izbūvēts attiecīgs asfaltēts braucamais ceļš (lietas 219.lapa).

Lietā iesniegtie pierādījumi liecina, ka Ogres novada pašvaldībā 2017.gada 16.novembrī notikusi domes sēde, kurā vienbalsīgi pieņemts lēmums nodibināt reālservitūtu – ceļa servitūta tiesību uz Ogres pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma – zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs/, kas atrodas /adrese C/, 150 m2 platībā (saskaņā ar ceļa servitūta skici) par labu nekustamajam īpašumam /adrese E/, kadastra nr./numurs/(lietas 226-229 lapas).

No Ogres novada pašvaldībā apstiprinātās ceļa servitūta skices (lietas lapa 233) redzams, ka plānotais reālservitūta ceļš, kurš tiek nodibināts par labu nekustamajam īpašumam /adrese E/, kadastra nr./numurs/, par zemes gabala malu taisnā līnijā iet cauri pašvaldības īpašumam /adrese C/, kadastra nr./numurs/, un nonāk tieši pie prasītājas īpašuma /adrese B/, kadastra nr./numurs B/, robežas Tāpat no skices redzams, ka ceļa servitūta platums ir 4 metri, bet garums 26 metri.

[11.3.] Lietā konstatējams, ka servitūta nodibināšanas jautājumā analogi kā prasītāja arī atbildētāja vērsusies pie Centrālās administrācijas "Ogres novada pašvaldība" izpilddirektora vietnieka, kurš 13.10.2017. sniedzis atbildi, ka pašvaldība piekrīt nodibināt servitūtu par labu prasītājas īpašumam /adrese B/ (kadastra nr./numurs B/) caur pašvaldības īpašumu /adrese C/, kadastra nr./numurs/, (lietas lapa 220), tādējādi mainot savu viedokli, kas izteikts prasītājai 04.10.2017. sniegtajā izziņā.

[11.4.] Visu minēto pierādījumu kopums rada Civillietu tiesas kolēģijai pārliecību, ka pie prasītājas īpašuma ir iespējama cita piebraukšana caur pašvaldības īpašumā /adrese C/, kadastra nr./numurs/, esošo ceļu un Ogres pašvaldība piekrīt šāda servitūta noteikšanai.

[12.] No celtās prasības un prasītājas pilnvarotās pārstāves sniegtajiem paskaidrojumiem Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja nevēlas izmantot cita veida piekļuvi savam īpašumam kā vienīgi šķērsojot atbildētājas nekustamo īpašumu.

[12.1.] Prasītājas pilnvarotā pārstāve tiesai paskaidroja, ka labprāt piekristu pašvaldības ceļa izmantošanai, bet tas nav objektīvi iespējams, jo izbraukšana no pašvaldības īpašuma /adrese C/, notiek /adrese AA/galā, kas ir šaurāks nekā /adrese AA/pie atbildētājas īpašuma un tas traucēs prasītājas īpašuma nomniekiem iebraukt ar lielajām smagajām automašīnām (fūrēm), radīs grūtības apgriezties, izmainīties ar citām smagajām automašīnām utt.. Pierādījumi, kuri apliecinātu minēto argumentu patiesu esamību, lietā nav sniegti.

Civillietu tiesas kolēģija šos argumentus neatrod par tādiem, kuri norāda uz servitūta nepieciešamību, jo uzskata, ka šie argumenti pierāda, ka prasītāja vēlas dibināt servitūtu caur atbildētājas īpašumu savas un savu nomnieku ērtības dēļ.

Lietā nav strīdu, ka atbildētājas īpašumā ir ērtāk iebraukt ar lielajām automašīnām (fūrēm) un izkraut preci, bet Civillikums nav paredzējis servitūta izveidi kādas personas ērtības dēļ.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotiem prasītājas pārstāves iebildumus, ka servitūta ceļš caur pašvaldības īpašumu /adrese C/, būšot neatbilstoši šaurs, jo konstatē, ka prasītāja nav pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu, kurā noteiktā servitūta platums ir 4 metri, kas ir analogs Ogres novada pašvaldībā apstiprinātās ceļa servitūta skicē (lietas lapa 233) plānotajam reālservitūta platumam.

[12.2.] Prasītājas rakstveida paskaidrojumos izteiktie argumenti, ka viņas īpašumā esošā Kūrmāja ir Ogres pilsētas kultūras piemineklis, ir sabiedriskas lietošanas objekts un tirdzniecības vieta ar augstu kadastrālo vērtību, nerada pamatu nesamērīgi apgrūtināt atbildētājas īpašumu, jo servitūta nodibināšanas pamatā ir vienīgi nepieciešamība piekļūt nekustamajam īpašumam nevis citi apsvērumi.

[13.] Lietā nav strīda par faktu, ka atbildētāja savu nekustamo īpašumu /adrese A/, iegādājusies izsolē un tam līdz šim brīdim nav ticis noteikts tāds apgrūtinājums kā ceļa servitūta tiesības par labu nekustamajam īpašumam /adrese B/.

Prasībā akcentēta servitūta vēsturiskā izcelsme. Prasītāja vēlas nodibināt servitūtu caur atbildētājas īpašumu, tālab, lai nodrošinātu piekļuvi savam

īpašumam ne tikai sev, bet arī nomnieku, klientu un piegādātāju transportam, un kā argumentu norāda, ka cauri atbildētājas īpašumam jau izsenis gājis izbūvēts braucamais ceļš, kas ļāvis piekļūt pie prasītājas īpašuma, kā arī tur bijis izbūvēts stāvlaukums, kuru izsenis lietojis ar prasītājas īpašuma ekspluatāciju saistīts autotransports.

Pārbaudot pierādījumus Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietā iesniegtā Valsts zemes dienesta 2014.gada 6.marta vēstule neapstiprina prasītājas argumentus par izbūvēta ceļa un stāvlaukuma pastāvēšanu (lietas lapa 50).

Tāpat lietā nav strīda, ka iegādājoties nekustamo īpašumu /adrese B/ (kadastra nr./numurs B/), pati prasītāja nav vienojusies ar Finanšu ministriju, VAS "Latvijas krājbanka" un SIA "LKB Property" par juridisku pamatojumu esošā piebraukšanas veida saglabāšanai.

Lietā esošie rakstveida pierādījumi - Ogres novada pašvaldības 18.02.2014. vēstule norāda, ka 1982.gada ražošanas apvienības "Daiļrade" pasūtītā projekta labiekārtojuma lapā atbildētājas īpašumā esošais stāvlaukums norādīts kā esoša situācija, kaut nekādi dati un dokumenti par tā būvniecību pašvaldībā nav saglabājušies. Tāpat no vēstules izriet, ka saskaņā ar 1998.gada Ogres novada zemes ierīcības projektu piebraukšana nekustamajam īpašumam /adrese F/ bija nodrošināta no /adrese AA/puses, atbilstoši reāli pastāvošajai infrastruktūrai (lietas lapa 53).

[13.1.] Izvērtējot prasītājas norādītos ceļa servitūta pastāvēšanas apstākļus, Civillietu tiesas kolēģija tos neatzīst par pamatu prasības apmierināšanai, jo vadās no Augstākās tiesas sagatavotajā tiesu prakses vispārinājumā "Par tiesu praksi lietās, kas izriet no servitūtu tiesībām" (2006.gads) secinājumu daļā p.8. izteiktajām atziņām.

Proti - faktisks lietojums (precario) nepiešķir valdošā nekustamā īpašuma īpašniekam servitūta tiesību, ja servitūts nav nodibināts Civillikuma 1231.panta kārtībā, un konkrētajā strīdā konstatējams, ka ceļa servitūts par labu prasītājas īpašumam caur atbildētājas īpašumu Civillikuma 1231.panta noteiktajā kārtībā nav ticis nodibināts.

[13.2.] Nav pamatota arī prasītājas atsaukšanās uz apstākli, ka servitūts uzskatāms par nodibinātu, jo atbildētāja gribējusi noslēgt servitūta līgumu un pati viņai izsniegusi pultis, kas nodrošina iespēju izbraukt caur atbildētājas īpašumu.

Lietā nav strīda, ka pēc īpašuma iegādes atbildētāja veikusi sava īpašuma sakārtošanas darbu, tai skaitā uzstādot ar pulti vadāmas barjeras, kuras ierobežo autotransporta caurbraukšanu.

Lietā konstatējams, ka atbildētāja neiebilstu ierobežotai sava īpašuma lietošanai, lai nodrošinātu atsevišķu mašīnu piekļuvi prasītājas īpašumam, bet vēlas par to saņemt samaksu, un tālab izsniegusi prasītājai barjeras atvēršanas pulti kopā ar līguma projektu, savukārt prasītāja līgumu nav noslēgusi, bet pulti barjeras pacelšanai turpina izmantot.

Minētie apstākļi Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā liecina par prasītājas nelabticīgu rīcību un faktu sagrozīšanu, kas nerada pamatu servitūta nodibināšanai.

[14.] Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija konstatē pamatu prasības noraidīšanai, jo secina, ka servitūta nodibināšana prasībā minētajā veidā ir tiesiski pamatota nevis ar nepieciešamību, bet prasītājas ērtībām un vēlēšanos izmantot ceļu par kuru nav jāmaksā, kā arī konstatē, ka prasītājai pastāv Ogres pašvaldības piedāvātā iespēja nodibināt un izmantot servitūta ceļu, lai piekļūtu savam īpašumam, caur pašvaldības īpašumam /adrese C/, taisnā līnijā no /adrese AA/ puses.

Apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus, ka prasītājai ir iespējas iekļūt savā īpašumā arī no Brīvības ielas puses, Civillietu tiesas kolēģija vērtē kritiski, jo atbildētāja ir norādījusi tikai uz šādu teorētisku iespēju.

Lietā nav strīdu, ka /adrese BB/ ir daļēji slēgta satiksmei. No Ogres novada pašvaldības domes sēdes 2017.gada 16.novembra lēmuma nr.14 p.3., kurā lemts par servitūta noteikšanu par labu nekustamajam īpašumam /adrese E/, caur pašvaldības nekustamo īpašumu /adrese C/, un kurš ir līdzīgs minētā strīda apstākļiem, izriet skaidrs pašvaldības viedoklis, ka "piekļūšanas iespējas no /adrese BB/ nepastāv, jo tā šajā daļā nav paredzēta autotransporta kustībai".

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija secina, ka iespēja piekļūt prasītājas nekustamajam īpašumam no /adrese BB/puses nav pierādīta.

[15.] Konstatējot, ka pārējie prasības un apelācijas sūdzības argumenti nerada pamatu citāda sprieduma pieņemšanai, Civillietu tiesas kolēģija apmierina apelācijas sūdzību un atzīst prasību par noraidāmu pilnā apmērā.

[16.] Lietā konstatējams, ka atbildētāja ir cēlusi pretprasību saistībā ar kuru apelācijas instances tiesā paskaidrojusi, ka lūdz pretprasību apmierināt tikai gadījumā, ja tiesa apmierina prasību, savukārt gadījumā, ja apelācijas instances tiesā prasība tiek noraidīta, tad atbildētāja lūdz atstāt pretprasību bez izskatīšanas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 136.panta pirmo daļu atbildētājs ir tiesīgs līdz brīdim, kad lietas izskatīšana pēc būtības pabeigta, pirmās instances tiesā celt pret prasītāju pretprasību. Savukārt minētās procesuālās normas otrā daļa noteic, ka pretprasību ceļ atbilstoši prasības celšanas vispārīgajiem noteikumiem.

Saistībā ar atbildētājas pieteikto lūgumu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Civilprocesā nostiprinātais dispozitivitātes princips ļauj lietas dalībniekam

pašam izvēlēties savu procesuālo tiesību aizsardzības īstenošanas līdzekļus, kā arī izvēlēties vai tos izmantot (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 27.jūnija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC - 1691/2016*).

Tādējādi atbildētājai ir tiesības brīvi rīkoties ar savām likumā noteiktajām procesuālajām tiesībām, un tās izteiktie lūgumi, tostarp atstāt pretprasību bez izskatīšanas, vadoties no dispozitivitātes principa, ir saistoši arī tiesai.

Šādos apstākļos, ievērojot to, ka prasītājas prasība ir noraidīta, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nepastāv tiesiski šķēršļi atbildētājas celtās pretprasības atstāšanai bez izskatīšanas.

[17.] Saistībā ar pirmās instances tiesas spriedumu Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka tajā izdarītie secinājumi ne vienmēr atbilst lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, kas radījis pamatu pretēja sprieduma taisīšanai apelācijas instancē, noraidot prasību un apmierinot apelācijas sūdzību.

[18.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[18.1.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta trešo daļu, ja prasība atstāta bez izskatīšanas, tiesa pēc atbildētāja lūguma piespriež no prasītāja atbildētāja samaksātos tiesas izdevumus, izņemot šā likuma 219.panta pirmās daļas 2.punktā norādīto gadījumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 136.panta otrās daļas noteikumiem, pretprasību ceļ atbilstoši prasības celšanas vispārīgajiem noteikumiem.

Ievērojot to, ka prasība noraidīta un apelācijas sūdzība apmierināta, savukārt pretprasība apelācijas instances tiesā saskaņā ar atbildētājas lūgumu atstāta bez izskatīšanas tā iemesla dēļ, ka prasības noraidīšanas gadījumā nepastāv pamats apmierināt pretprasību un uzliekt par pienākumu prasītājai maksāt atbildētājai ar servitūta apsaimniekošanu un uzturēšanu saistītos izdevumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no prasītājas par labu atbildētājai piedzenama valsts nodeva par pretprasības celšanu 711,66 EUR un valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu 782,80 EUR, kopā 1494,46 EUR.

[18.2.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas 1.punktam izdevumi par advokāta palīdzību ir ar lietas vešanu saistītie izdevumi un tiem piemērojama Civilprocesa likuma 44.panta nosacījumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

[18.2.1.] Lietā konstatējams, ka zvērināta advokāte Dita Buša apelācijas instances tiesā sniegusi atbildētājai juridisku palīdzību par kopējo summu 2424,21 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunkta noteikumiem atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Savukārt minētās procesuālās normas pirmās daļas pirmais prim punkts noteic, ka par šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto atlīdzināmo izdevumu faktisko apmēru uzskata gan izdevumus, kuri jau ir samaksāti, gan izdevumus, par kuriem saskaņā ar advokāta un puses vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu ir izrakstīts rēķins.

Ievērojot minēto procesuālo regulējumu, atbildētājas pilnvarotā pārstāve lūgusi piedzīt no prasītājas ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2424,21 EUR apmērā.

[18.2.2.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta piekto daļu tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši - lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

Saistībā ar minēto procesuālo tiesību normu Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētājas pilnvarotās pārstāves lūgums ir apmierināms pilnā apmērā un atbildētājai izdevumi advokāta palīdzības samaksai par pārstāvību apelācijas instances tiesas sēdē tiesās atlīdzināmi 2424,21 EUR apmērā.

Lietā konstatējams, ka pirmās instances tiesā lietas iztiesāšanai bija četras tiesas sēdes (lietas lapas 101-102; 130-131; 167; 173-175), bet apelācijas instances tiesā – divas tiesas sēdes. Zvērināta advokāte atbildētājas vārdā sniegusi paskaidrojumus par prasības pieteikumu (lietas lapas 71-76), iesniegusi apjomīgus pierādījumus (lietas lapas 93-100; 105-127; 146-153; 157-161; 218-220; 224-241), cēlusi lietā pretprasību (129A-129D), sagatavojusi apelācijas sūdzību. Tādējādi izvērtējot atbildētājas zvērinātas advokātes veikto darbu, sastādīto dokumentu apjomu un piedalīšanos tiesas sēdēs, celtās prasības pamatu un priekšmetu, kā arī atzīstot iztiesājamā strīda sarežģītību, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši taisnīguma un samērīguma principam, piedzenamo ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmērs ir samērīgs un atbilstošs reāli ieguldītajam juridiskās palīdzības sniedzēju darbam.

[18.3.] Civilprocesa likuma 41.panta otrā daļa noteic, ka ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no prasītāja valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi).

Lietā konstatējams, ka iztiesāšanas laikā divu instanču tiesās radušies ar tiesas paziņojumu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 22,12 EUR. Ņemot vērā, ka prasītāja, ceļot prasību bija samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, tad no prasītāja piedzenama atlikusī iepriekš nesamaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa ir 17,42 EUR apmērā.

[19.] Civilprocesa likuma 204^{1}. pants nosaka, ka tiesa taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par tiesāšanās izdevumu piedziņu, nosaka termiņu, kas nevar būt garāks par desmit dienām, sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 204.1 , 430., 432., 434.pantiem Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

Prasību noraidīt.

Pretprasību atstāt bez izskatīšanas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu par pretprasības celšanu 711,66 EUR (septiņi simti vienpadsmit *euro*, 66 centi), valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 782,80 EUR (septiņi simti astoņdesmit divi *euro*, 80 centi), kā arī ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2424,21 EUR (divi tūkstoši četri simti divdesmit četri *euro*, 21 cents) apmērā, kopā 3918,67 EUR (trīs tūkstoši deviņi simti astoņpadsmit euro,67 centi) apmērā, kas iemaksājami /pers. C/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā AS "SEB banka", konta Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 17,42 EUR (septiņpadsmit *euro*, 42 centi) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami – Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas numurs LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un civillietu identificējoša informācija.

Dokumenti, kas apliecina maksājumu izdarīšanu valsts ienākumos, iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Noteikt prasītājai termiņu tiesāšanās izdevumu samaksai sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanas dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā. Pilns spriedums sastādīts 2018.gada 5.februārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja M. Bebriša

Tiesneši L.Volberga

J.Freimanis